

Euskal Herria Zuzenean

Pauline Guelle (EHZren koordinatzailea)

Proiektuaren filosofia

Euskal Herria Zuzenean elkarteak bide luzea egin du. 1992an Piztu elkarteak bultzatu zuen festibal baten proiektua. Horien helburua bikoitza zen; alde batetik, festibal bat egin nahi zuten barnealdearen eta kostaldearen arteko hausturarekin bukatzeko eta Nafarroa Behereko eta Zuberoako probintziak 'dinamizatzeko'.

Beste xede bat zen festibal bat antolatzea Euskal Herriaren erakusleiho bat izan zedin. Eraiki izan nahi zen Euskal Herriko irudi horrek 'folklorismo' edo frantses kolonialismoaren kalteei aurre egin nahi zien, euskal kultura bultzatuz. Horregatik, hainbat balioen gainean oinarritu zen EHZ, hala nola, euskal hizkuntza, kultura eta nortasunaren babesa eta sustapena, euskal presoekiko elkartasuna, diskriminazio forma guzien aurkako borroka (arrazakeria, sexismoa, homofobia), eskubide zibil, politiko eta giza eskubideen aldarrikapena, ingurumenaren defentsa, altermundialismoa eta internazionalismoa, kapitalismoaren eta gain kontsumoaren gizarite kritika, justizia sozialaren aldarrikapena, kontrakulturaren aldarrikapena eta gure oinarria, laguntzailegoa. Praktikan, EHZ festibalak mikrojendarte ideal bat nahi zuen sortu hiru egunez. Hastapeneko izpirituarekin bat egiten du EHZ elkarteak.

Aldiz, urte guziz hausnarketa eta berrikuntzak proposatzen ditu festibalak; aurten 'burujabetzaren' inguruan lan egin dugu eta *Sorgin zelaian*, *gurea asma* leloa hautatu dugu. Burujabetzaren kontzeptuak euskal gazte jendartearen erronka laburbiltzen duelako, arlo guzietan: bai Euskal Herri libre bat lortzeko (burujabetza nazionala), baita askatasun soziala

eraikitzeko ere, euskaraz eta gure balio guzietan bat egiten duena. Festibaleko hiru egunetatik at joateko ekimen desberdinak proposatzen dira urtean zehar, Ipar Euskal Herri osoan. Iaz, adibidez, *Hegalaldia* proiektua abiatu zen Atabal musika gelarekin batera (Ipar Euskal Herrian antolatzen diren ez ohiko kontzertuak); aurtan, berriz, lau zinemaldi eta hitzaldiak proposatuak izan dira urte osoan, Yannis Yoluntas filosofoarekin, adibidez. Mikrojendarte idealetik bizi zabalera mugimendua bilakatzen ari da Euskal Herria Zuzenean.

Funtzionamendua eta gobernantza

Elkartaren funtzionamendua borobiltsua da. Erran daiteke erabakigune zentral bat dugula, Administrazio Kontseilua deitzen dena; talde hori guti gorabehera hamabost kidez osatua da (bi langileak barne) eta urte osoan biltzen da, hilabetean bi aldiz. Talde eragile horren inguruan lantalde desberdinak badira, 'sateliteak' deitzen direnak; horiek lau ardatz nagusi bideratzen dituzte: teknika, komunikazioa eta harreman publikoak, proiektuen jarraipena eta administrazio kudeaketa. Organigramarekin bukatzeko, 'komisioak' osatzen dira. Lantalde horiek anitzenak dira. Beharren arabera biltzen dira haien lantaldea mobilizatzeko, berriz pentsatzeko eta proposamenak egiteko. Azkenik, komisioka biltzen da: brigada berdea, janaria, zirkulazioa, eztabaida, komunikazioa, brigada ubela, apainketa, gaueko programazioa, ikusgarri programazioa, haurren xokoa, ostatua, ttantto bilketa, ttantto kontaketa, dirua...

Lantalde guzien arteko koordinazioa lortzeko, urtean zehar bi biltzar nagusi egiten dira: lehena urteko proiektua eraikitzeko eta baieztatzeko, bigarrena festibala prestatzeko. Horien artean egun batzuk antolatzen dira komisiodesberdinen arduradunekin, jarraipena eta elkarlana bultzatzeko. Orotara berrogeita hamar bat jende biltzen da, urtean zehar, Euskal Herria Zuzenean elkartaren baitan. Aldiz, hiru eguneko

festibalean 600 laguntzaile inguru behar izaten dira antolakuntza lan guzia aurrera eramateko.

Antolakuntzan parte hartzen duten pertsona guziak EHZren laguntzaileak dira. Horrez gain, partaide diren elkarte guziak laguntzaile bezala kontsideratzen dira. Hain zuzen, auzolana garatzen eta baliatzen da. Euskal Herri guzitik eta mugimendu militanteetatik etortzen den jende guzia ongi etorria da elkartean, puntualki edo epe luzerako elkarlana eramateko.

Euskara eta euskal kultura

Euskara EHZren hizkuntza da. Barne mailan eta publiko zabalari proposatzen zaizkion ekimenak euskaraz egiten dira. Beste hizkuntza bat baliatzen delarik elkartean, bat-bateko itzulpena egiten da. Gehienetan frantsesetik euskarara, gazteleratik euskarara eta ingelesetik euskarara egiten dira itzulpenak. Euskararen erabilpena sostengatzen da, euskaraz funtzionatuz; konparazione, bilkurak zein hitzaldiak, tailerak zein antzerkiak euskaraz egiten dira.

Komunikazioari dagokionez, euskara hizkuntza nagusia da. Sare sozial desberdinetan erabilpen ezberdinak ditugu. Facebooken euskaraz idazten da, baina frantsesezko itzulpena bermatzen da. Instagram, Snapchat eta Twitterren euskaraz idazten da; Twitter kontu bereizi bat existitzen da frantsesez, baina guti erabiltzen da. Prentsaurrekoak euskaraz egiten dira, eta frantsesezko itzulpena eskaintzen da kazetari erdaldunentzat.

Euskal taldeak sostengatzeko xedearekin antolatzen dira EHZren baitan gertatzen diren ekimenak. Horren egiteko

Antolakuntzan parte hartzen duten pertsona guziak EHZren laguntzaileak dira. Partaide diren elkarte guziak ere laguntzaile bezala kontsideratzen dira. Auzolana garatzen eta baliatzen da

ez da kopuru zehatzik bermatzen, programazio taldeak autonomoki kudeatzen du. Berdin hizlari, ikusgarri, antzerki, tailer eta eskaintza guzientzat.

Euskal kultura zer da? Antolakuntzaren baitan iritzi askotarikoak egonen dira. Euskal Herria Zuzenean festibalean gune aske bat eraikitzen du, urtero, Euskal Herrian, laguntzailez osatuta. Nahasketa hori guzia da egiten gaituena, kultura egiten duguna, proposatzen den euskal jendarte aske hori.

Kultur sortzaile eta eragileekin harremana

Euskal eragileekin lan egiten da gehienbat, horiek dira EHZren partaide nagusiak. Denok dira kultur sortzaileak, laguntzaileetatik hasi eta artistak arte. Horregatik programatzen eta antolatzen den guzia kultur sortzaileekin egiten da, elkarlanean. Euskal Herriko eragile desberdinekin elkarlanaren bidez eraikitzen da EHZ, adibidez, lantaldeetan aurkitzen diren laguntzaileekin. Bestalde, artista, tailer emaile edota hizlariak programatzen dira festibal denboran. Ber gisan, urtean zehar antolatzen ditugun ekimenak hainbat kultur sortzaileekin egiten dira. Lehen aipatu bezala, *Hegalaldia* proiektua Atabal musika gelarekin batera antolatzen da. Momentuko, hiru leku desberdinetan izan dira eta tokian tokiko elkarteek parte hartzen dute antolaketan: Usopop festibalarekin, Moï Moï kolektiboarekin, Garaziko Gaztetxearekin eta Basaizea elkartearekin batera auzolanean eraiki ziren *Hegalaldia* proiektuaren gualdiak.

Oro har, Ipar Euskal Herriko gaztetxe guziekin harreman tinkoa izan da betidanik. Duela bi urte, Gaztetxe Tour bira antolatu zen eta gaztetxe guziek parte hartu zuten gualdi bat antolatuz EHZrentzat.

Bestalde, Hego Euskal Herriko elkarte batzuekin elkarlanean segitzen du EHZk; adibide zehatzena da Donostiako Piratekin sortua izan den harremana. Urtero Piratak festibalera etortzen dira eta EHZko laguntzaileak Donostiako Aste Nagusira hurbiltzen dira esku kolpe bat ematera. Egun

bereziak antolatu izan dira filosofia eta praktikaren inguruko trukaketak garatzeko elkarte eta mugimendu horien artean.

Bukatzeko, euskal hedabideekin lan egiten da komunikazio eta prentsarentzat. Horietan, Kanaldude Herri Telebista, *Ipar Euskal Herriko Hitza*, Euskal Irratiak eta Kazeta.info ataria. Kanaldudek festibalean ekoizten ditu bideoak eta laguntzailak deitzen ditu proiektuan parte hartzeko. Euskal Irratien kasuan, festibala sortu zenetik elkarlan bat bururatu zen.

Erakunde publikoekin harremana

Euskal Herria Zuzenean elkartearen politika da aurrekontuaren %15 baino gehiago ez jasotzea diru laguntzetan. Horregatik, partaidetza instituzional guti atzematen ahal dira. Elkarteak diruz laguntzen dutenak bereziki dira Euskal Kultur Erakundea (EKE), eskualdea, Kontseilu Orokorra eta Hazparneko Herri Elkargoa. Politika hori abian jarri genuen instituzioen menpe ez izateko.

Gainera, joan den urtean festibal anitz bukatu ziren diru laguntzarik gabe geratzen zirelako, horien artean Baionako Black & Basque festibala. Frantses estatuan mugimendu azkar bat izan zen murrizketa horiek salatuz.

Alde batetik, pentsatzen ahal da EHZ festibala eta elkarteak ez zela gelditu ez zelako %100 diruztatua izan enpresa edo instituzio desberdinei esker. Diru laguntzak ez dira lotzen gaituen bakarra erakunde publikoei. Lekorneko herrian garenetik, Herriko Etxearekin elkarlanean ari da EHZ. Urtean zehar bilkura publikoak antolatzen dira Lekorneko hautetsiak eta herritarrak informatzeko, proiektuan parte har dezaten. Horrez gain, Lekorneko Herriko Etxeak materialki eta teknikoki proiektua laguntzen du, adibidez, belarra moztuz edo herriko langileak eskuragarri izan ditzan festibala prestatzeko momentuan. 🌱